

РЕШЕНИЕ

№ 39243

гр. София, 25.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав, в
публично заседание на 10.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Младен Семов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова и при участието на
прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **8755** по описа за **2025**
година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс
/АПК/ вр. чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на Н. А.-С., ЕГН [ЕГН], чрез адв. У., с посочен съдебен адрес: [населено
място], [улица], ет.5, ап.6, моб.тел.: [ЕГН] срещу Решение № 2153-21-191/01.07.2025г. на
директора на ТП на НОИ С.-град с което е оставена без уважение жалбата и срещу
Разпореждане № [ЕГН]/39 от 16.05.2025г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП
на НОИ С.-град с което и е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Твърди се, че решението е постановено в нарушение на производствените правила, противоречие
с материалния закон и несъответствие с целта на закона. И в частност:

Налице е вътрешна противоречивост на акта, доколкото и от една страна е прието, че
жалбоподателката има осигурителен стаж от 15г., 11м. и един ден от първа категория и
същевременно, че не попада в персоналният обхват по чл.69б ал.1 КСО, която норма се отнася
единствено за лицата полагали първа категория труд. Това противоречие създава и неяснота
относно волята на пенсионния орган, респ. органичава правото на защита по отношение на това
признава ли пенсионния орган този стаж от първа категория или не го признава. Успоредно с това
с чл.69б ал.1 КСО е въведено изискване от 10г. стаж от първа категория, като законодателят не е
изключил стажа придобит при условията на първа категория по ЗМВР.

На следващо място не е взета предвид служебно известната информация, че жалбоподателката не е държавен служител по ЗМВР от м. февруари 2017г., респ. от този момент тя е назначена на длъжност по ЗДСл., каквото правоотношение заема тя и понастоящем. Това неправилно възприемане на фактите по спора е довело и до неправилни правни изводи. От своя страна г-жа А.-С. твърди, че има навършени 51г., 10м. и 14дни и отговаря на чл.69б. ал.1 КСО при сумиране на стаж и възраст тъй като има 15,11м. и 2ден стаж от първа категория труд/по специалните разпоредби на КСО и ЗМВР/ при изискуем стаж от 10г. от първа категория труд и отговаря на законовото изискване за възраст по ал.1 т.1 и т.2 на посочената норма от КСО. В този смисъл е допуснато нарушение на материалния закон. Относимо към това основание е и твърдението в жалбата за неправилно позоваване на ПКТП за труда положен до 1999г., респ. в чл.1 НКТП.

Твърди още, че нормите на чл.17 ал.2 и чл.18 ал.4 НПОС имат указателен х-р и при противоречие с разпоредби от КСО същите не намират приложение. Позовава се на решения по административни дела № 10189/2020г., № 9879/2020г., № 11098/2024 и 11052/2023г. на ВАС, в подкрепа на твърденията си за неправилната правна квалификация възприета от органа, както и за неприложимост на нормите на НПОС.

Ответната страна – директора на ТП на НОИ С.-град изразява становище за неоснователност на жалбата с аргументи аналогични с инкорпорираните в постановеното от него решение, които ще бъдат възпроизведени в относимата им част по-долу.

С оглед проверката по чл. 158 от АПК, съдът счита, че процесната жалба е редовна, като подадена при спазване изискванията за форма съдържание и приложения. В съответствие с критериите по чл.159 от АПК, съдът намира същата за допустима, като подадена от активно легитимирано лице, в срока и срещу подлежащ на обжалване акт по чл.118 ал.1 от КСО и при липса на отрицателни процесуални предпоставки.

По съществото на спора, с оглед твърденията на страните и предметът на служебна проверка съдът съобрази и приема:

Със заявление от 11.04.2025г. жалбоподателката е поискала да и бъде отпусната лична пенсия за ОСВ, като е приложила към него и изискуемите документи по чл.2 НПОС.

Във връзка с така подаденото заявление, длъжностното лице по пенсионно осигуряване е приело, че Н. А.-С. има осигурителен стаж до 10.04.2025г. включващ 15г. 11м и 01дни от първа категория труд и по чл.104 ал.4 КСО/стаж на лица по чл.69 КСО/ и 16г. и 16 дни от трета категория. На основание чл.104 от КСО общия осигурителен стаж превърнат към трета категория труд е изчислени определен на 42г. 6м и 28дни. Навършената възраст към датата на подаване заявлението е 51г., 10м. и 14 дни.

Поради това и с цитираното разпореждане е постановен отказ за отпускане пенсия за ОСВ на основание чл.69 ал.2, чл.69б ал.1 от КСО и чл.18 ал.4 НПОС. В разпореждането е посочено, че „по представените редовни документи осигурителния стаж е зачетен така: по първа категория труд – 15г., 11м. и 01дни положен като военнослужещ към Министерство на външните работи, от трета категория -16години, 00месеци и 16 дни“.

Прието е още, че заявителката съгласно чл.69 ал.1 КСО за 2025г. военнослужещите придобиват

право на пенсия при навършване на възраст 54г.,04м. и при 27г. общ осигурителен стаж от които две трети действително изслужени като военнослужещи по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, като резервисти на активна служба и/или като резервисти на срочна служба в доброволния резерв по Закона за резерва на въоръжените сили на Република България.

Съгласно чл.18 ал.4 КСО лицата,които не придобиват право на пенсия по чл.69 КСО могат да се пенсионират съобразно чл.69б ал.1 и 2 КСО. Т.е. само когато не им достига единствено изискуемия стаж по чл.69КСО но са навършили изискуемата възраст. Н. А.-С. няма право на лична пенсия по реда на чл.69 ал.1 КСО тъй като няма навършени 54г.,04м. за 2025г.Няма право и на пенсия по чл-.69б ал.1 КСО тъй като не отговаря на изискването на чл.18 ал.4 НПОС – няма навършени 54г. и 4м.

Срещу така постановеното разпореждане е депозирана жалба,при разглеждане на която и във връзка с повторно извършена проверка,ответника,с процесно обжалваният акт е приел,че :

Изискванията за придобиване право на пенсия по чл. 69 ал.2 КСО и чл.69б. ал.1 КСО са коренно различни,доколкото законодателят изисква реалното полагане на труд при условия от първа категория,която се признава за конкретно определени с акт на МС,длъжности,съгласно чл.104 КСО. Длъжностите в конкретните производства в които положеният труд се квалифицира като първа категория при пенсиониране са определени в ПКТП – до 31.12.1999г. и НКТП от 01.01.2020г.

Установено е, че полаганият от заявителката труд не е на длъжности от посочените в ПКТП и НКТП за първа категория. Съгласно чл.18 ал.4 НПОС, лицата,които не са придобили право на пенсия по чл.69 от КСО поради недостигащ стаж,могат да се пенсионират по реда на чл.69б ал.1 и 2 КСО. Чрез историографски преглед за измененията от 2016г. на КСО и НПОС е посочено,че съгласно чл.18 ал.4 НПОС /понастоящем/ лицата,които не са придобили право на пенсиониране по чл.69 КСО,поради недостигащ осигурителен стаж,миогат да се пенсионират по реда на чл.69б ал.1 и 2КСО. Т.е. изключението по чл.18 ал.4 НПОС се отнася единствено до продължителността на осигурителния стаж и не засяга изискуемата възраст. След като заявителката е „била само държавен служител по ЗМВР“ то за нея следва да се преценят условията по чл.69 КСО. Целта на нормативните изменения в КСО от 2016г. е ограничаване ранното пенсиониране и въвеждането на една и съща възраст за пенсиониране на мъжете и жените от специалните ведомства.

В тази връзка отпускането на пенсия по чл.69б КСО при ненавършена възраст по чл.69 КСО би представлявало заобикаляне на закона. След като жалбоподателката има изискуемия стаж като служител на специалните ведомства, но няма навършената изискуема възраст за 2025г. то нормата на чл.18 ал.4 НПОС е неприложима.Посочено е още,че формалното съответствие на изискванията на чл.69б ал.1 КСО не е основание за отпускане на пенсия тъй като водещ е характера на действително заеманата длъжност и извършвана дейност, която не попада в обхвата на ПКТП и НКТП. ,

На тази база съдът приема:

Процесният акт е постановен от компетентен орган,съгласно чл.117 ал.1 т.2 от КСО и предвид приложената по делото Заповед № 1712 от 17.08.2015г. на управителя на НОИ.

Разпореждане № [ЕГН]/10/04.02.2025г. на ръководителя на ПО при ТП на НОИ С.-град също е постановено от компетентен орган предвид изрично приложената към делото Заповед № 1015-21-247/04.12.2018г. на директора на НОИ, постановена в условията на заместване по силата на Заповед №1016-40-772 от 18.07.2017г. на поуправителя на НОИ и установен факт на отсъствие на титуляра от Заповед № 29426 от 28.11.2018г. на управителя на НОИ.

Същите са постановени в писмена форма и съдържат изискуемите законови реквизити.

Следва да се подчертае – между страните не е налице спор по фактите. Както в жалбата, така и в оспореният акт всъщност е посочено ясно, че към датата на подаване на заявлението си Н. А.-С. има осигурителен стаж от 15г. 11м и 01ден от първа категория труд и по чл.104 ал.4 КСО/стаж на лица по чл.69 КСО/ и 16г.02м. и 28 дни от трета категория. Същият превърнат съгласно правилото на чл.104 от КСО възлиза общо на 42г. 6м и 28дни.

Към датата на подаване на заявлението заявителката е навършила 51г., 10м. и 14дни, като сборът от осигурителен стаж и възраст е определен на 95.

По силата на чл.69 ал.2 КСО държавните служители по Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за специалните разузнавателни средства и по Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 10 месеца и при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени като държавни служители по посочените закони.

От своя страна, разпоредбата на чл.69б ал.1 т.1 и т.2 КСО предвижда, че лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, придобиват право на пенсия, са навършили възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете/т.1/, като от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст.

В едно от своите най-актуални решения, а именно решение № 10747 от 03.11.2025г. по адм.д. № 3754 по описа на ВАС за 2025г. е посочено изрично, че:

„Настоящият състав е запознат със съдебната практика на ВАС, Шесто отделение, съответстваща на изложените от Административен съд-... мотиви и поддържана от ответната страна, но не я споделя. Същата е ревизирана, като новата практика по спорния въпрос е обективизирана в последните решения на ВАС, Шесто отделение: Решение № 9289 от 7.10.2025 г. на ВАС по адм. д. № 2774/2025 г., VI о., Решение № 8955 от 29.09.2025 г. на ВАС по адм. д. № 2033/2025 г., VI о., Решение № 8343 от 4.08.2025 г. на ВАС по адм. д. № 3613/2025 г., VI о., Решение № 8339 от 1.08.2025 г. на ВАС по адм. д. № 1061/2025 г., VI о., Решение № 7986 от 17.07.2025 г. на ВАС по адм. д. № 2947/2025 г., VI о., Решение № 7823 от 14.07.2025 г. на ВАС по адм. д. № 872/2025 г., VI о., Решение № 7629 от 9.07.2025 г. на ВАС по адм. д. № 589/2025 г., VI о., Решение № 7471 от 7.07.2025 г. на ВАС по адм. д. № 2619/2025 г., VI о., Решение № 7399 от 4.07.2025 г. на ВАС по адм. д. № 798/2025 г., VI о., Решение № 7201 от 26.06.2025 г. на ВАС по адм. д. № 3326/2025 г., VI о., Решение № 7142 от 25.06.2025 г. на ВАС по адм. д. № 3299/2025 г., VI о. и др.“.

С посоченото решение е постановено още,че:

„...изискванията за придобиване право на пенсия при условията на чл. 69б КСО са различни, като законодателят задължително изисква реалното и действително полагане на осигурителния стаж при условията на първа категория труд. Съгласно чл.104, ал. 1 от КСО същата се определя с акт на МС, а именно с ПКТП-отм., действал до 31.12.1999 г. и НКТП (в сила от 01.01.2000 г.). Чл. 1 от НКПТ посочва изчерпателно на кои лица и при какви условия на труд стажът следва да се зачете от първа категория труд. Това са лица, полагачи труд под земята, във въздуха, в атомна електроцентрала, в металургията, екипажи на кораби, специализирани в превози на химически вещества, нефтопродукти и въглища; работещи в машинното отделение на плавателни съдове от морския флот.

За разлика от чл. 69б КСО, положеният труд по специалните закони, посочени в чл. 69 КСО, се зачита като първа категория, т.е. той се приравнява на такъв по силата на закона, но в действителност не е, след като посочените длъжности и професии не са включени в НКТП. В тази връзка е и изричната разпоредба на чл. 17, ал. 2 НПОС.

Предвид изложеното се налага извода, че разпоредбите на чл. 69, ал.1 и чл. 69б, ал.1 от КСО съдържат различни материалноправни предпоставки, обуславящи упражняването на правото на пенсия за ОСВ.

....

Основателен е и наведеният от касатора довод, че формалното съответствие на изискванията на чл. 69б, ал. 1 КСО не е основание за отпускане на пенсия, с оглед на обстоятелството, че водещ е характерът на действително заеманата от А.Т. длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП (отм.) и НКТП. След като ответницата разполага с изискуемия стаж като военнослужещ по ЗОВСРБ, но няма навършена изискуемата възраст по чл. 69, ал. 1 и ал. 2 КСО за 2024 г. - 54 год. и 2 месеца, неприложима се явява и разпоредбата на чл.18. ал. 4 НПОС, съгласно която лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 КСО поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионират по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 КСО“.

Така при преценка наличието на факти от хипотезата на чл.69б ал.1 т.1 КСО следва да се приеме,че към датата на подаване заявлението заявителката е навършила навършила 51г., 10м. и 14дни, както сам посочва и ответника в оспорваният акт. Съгласно т.2 на посочената норма изискуемата възраст за пенсиониране на лицата, работили 10 години при условията на първа категория труд за жени е 47 години и 8 месеца,към която се прибавят по 4 месеца до достигане на 55-годишна възраст.

Правилен е изводът,че жалбоподателката не е достигнала изискуемата възраст за упражняване правото на пенсия по чл. 69 ал.1 и ал.2 от КСО,които норми изискват 52г. и 10м. при навършени 51г.,10м. и 14дни от жалбоподателката. По аналогичен начин и в унисон с практиката на ВАС следва да се приеме, че жалбоподателката не отговаря и на условията на чл.69б ал.1 КСО.

Действително и ако се приеме,че заявителката е работила повече от 10г. в условията на първа категория труд по силата на специален закон и като се съобрази,че с увеличението за всяка година от по 4м. за всяка година след 2015г. изискуемата възраст към 2025г. за нея е 51г. /10г. x 4мес.

увеличение = 40м. или 3г.и 4м./, то при навършени 51г., 10м. и 14 дни заявителката би следвало да отговаря на изискванията на посочената разпоредба. Правилно обаче ответника е посочил, че с отпускане на пенсия по чл.69б от КСО при ненавършена възраст по чл.69 КСО би се стигнало до заобикаляне на закона. Именно в тази връзка нормата на чл.18 ал.4 НПОС прецизира,че лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 КСО поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионират по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 КСО.

В заключение, жалбоподателката, в качеството на лице – държавен служител по ЗМВР попада в обхвата на чл. 69 ал.2 КСО. Установено е,че същата притежава необходимият стаж /макар органа да не го е коментирал изрично то същият се установява от издадените удостоверения от МВР,приложени по преписката и неотхвърлени от ответника/, но не достига необходимата възраст за пенсиониране,както по-горе бе изрично коментирано. Иначе казано, тези лица изпълняващи длъжности или извършващи дейности по посочените в чл. 69 КСО специални закони, могат да се възползват от чл. 18, ал. 4 НПОС и да им бъде отпусната пенсия по чл. 69б, ал. 1 или 2 от КСО, но само когато не им достига изискуемият осигурителен стаж, като за целта трябва да са навършили необходимата възраст по чл. 69 КСО.

Поради това следва да се приеме, че оспорването е неоснователно.

При този изход от спора основателна е претенцията на ответника за разноски /арг. чл.143 ал.3 АПК/. Съобразно чл. 24 изр. първо от АПК и като отчете липсата на фактическа и правна сложност предвид наличието на богата, макар и противоречива, практика на ВАС, съдът приема, че в полза на ответника следва да се присъди сумата от 200/двеста/ лева съдебно деловодни разноски.

Поради това и на основание чл.118 ал.3 КСО вр. чл. 172 ал.2 предл. четвърто от АПК, Административен съд София-град,74 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Н. А.-С., ЕГН [ЕГН], срещу Решение № 2153-21-191/01.07.2025г. на директора на ТП на НОИ С.-град с което е оставена без уважение жалбата и срещу Разпореждане № [ЕГН]/39 от 16.05.2025г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ С.-град. ОСЪЖДА Н. А.-С., ЕГН [ЕГН] да заплати на ТП на НОИ С.-град сумата от 200/двеста/ лева съдебно деловодни разноски.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВАС в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

Съдия: